

Raamovereenkomst tussen de Nederlandse Taalunie en Aruba op het gebied van de Nederlandse taal in een meertalige omgeving

De publiekrechtelijke rechtspersoon Aruba, te dezen
rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Minister van
Onderwijs, Wetenschap en Duurzame Ontwikkeling, de
heer dr. Armando R. Lampe,

en

het Comité van Ministers van de Nederlandse
Taalunie, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door
de Algemeen Secretaris, de heer prof. dr. Hans Bennis,

hierna te noemen Partijen,

de wens hebbende de bestaande samenwerking op het
gebied van de Nederlandse taal en taalbeleid te
continueren,

zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1: uitgangspunt

Eén taal, meer landen

Het Nederlands wordt gesproken in Nederland, Vlaanderen en Suriname. Daarnaast is het Nederlands een van de officiële talen in Aruba, Curaçao, Sint-Maarten en Caribisch Nederland. Landen en regio's met een verschillende historie, waar de taal verschillende functies vervult maar met een gezamenlijk belang: een taal waarvan zoveel mogelijk inwoners zo goed mogelijk gebruik moeten kunnen maken naar hun behoefte binnen hun context.

Op 20 november 2010 kwamen bewindslieden en vertegenwoordigers van Aruba, Curaçao, Nederland, Suriname en Vlaanderen in Brugge bijeen om onder de vlag 'Nederlands, wereldtaal' op beleidsniveau van gedachten te wisselen over de toekomst van de Nederlandse taal. De bewindslieden spraken af hierover onderling af te stemmen.

De Nederlandse en Vlaamse overheden werken al langer samen op het gebied van de Nederlandse taal. Vanaf 1980 krijgt die samenwerking vorm in de Nederlandse Taalunie. Daartoe is op 9 september 1980 het *Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie* gesloten. Sinds 2005 participeert Suriname actief als geassocieerd lid in de Taalunie. In 2007 werd met de voormalige Nederlandse Antillen en in 2011 met Aruba een raamovereenkomst voor samenwerking gesloten. Het Taalunieverdrag biedt hiervoor expliciet ruimte (zie artikel 19 van het *Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie*).

Artikel 2: doel

Deze **Raamovereenkomst** heeft tot doel Aruba te betrekken in activiteiten die op grond van het *Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie* worden ondernomen, daar waar het door beide Partijen gewenst en mogelijk geacht wordt.

De **Raamovereenkomst** biedt het kader voor de bestaande samenwerking en biedt ook een kader voor een rijkere samenwerking op het gebied van de Nederlandse taal en taalbeleid, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende functies en rollen die de Nederlandse taal in de diverse landen vervult en de diverse belangen van de taalgebruikers die daaruit voortvloeien. Uitgangspunt is dat de samenwerking wederzijds is. De partners profiteren van elkaars kennis en expertise.

Artikel 3: inhoud van de samenwerking

Deze **Raamovereenkomst** biedt ruimte voor samenwerking tussen Partijen op de volgende terreinen:

Hoger onderwijs in en van het Nederlands

Te denken valt aan:

- Ondersteuning instroomtraject taalvaardigheid Nederlands, gericht op de academische taalvaardigheid Nederlands van nieuwe studenten aan de Universiteit van Aruba;
- Certificering taalvaardigheid Nederlands via het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT);
- Financiële ondersteuning van en deelname van opleidingen Nederlands (Hoger onderwijs) aan CARAN, het netwerk van Caribische neerlandici (reeds bestaande samenwerking);
- Uitwisseling van expertise op het gebied van taalbeleid, taalkeuze en taalvaardigheid in het hoger onderwijs.

Taalinfrastructuur

Te denken valt aan:

- Aanleg en beheer van een corpus van Arubaans-Nederlands taalmateriaal met het oog op beschrijving van de taal en op het maken van toepassingen daarvoor voor taalgebruikers, zoals woordenboeken en andere hulpmiddelen;

- Het bepalen en vastleggen van de spelling van Arubaans-Nederlandse woorden in de Woordenlijst, het 'Groene Boekje';
- Contacten en samenwerking op het gebied van taalinfrastructuur via het Instituut voor de Nederlandse Taal.

Taalbeleid

De visie van de Taalunie is dat de Nederlandse taal functioneert in een meertalige context. Het gaat er niet om het Nederlands te verdedigen maar om een taalbeleid te ondersteunen waarin talen naast elkaar functioneren op een manier die recht doet aan ontwikkelingsmogelijkheden en identiteit van de burgers.

Voor concrete acties onder dit punt valt te denken aan het delen van kennis en expertise op het gebied van taalbeleid. Er zou eveneens gedacht kunnen worden aan het delen van expertise op het gebied van het oprichten van een 'Papiamentse Taalunie'.

Onderwijs in en van het Nederlands als Vreemde Taal (NVT)

In het Nederlands-Caribisch gebied zijn momenteel veel relevante ontwikkelingen en initiatieven. Hoewel de positie van het Nederlands in het onderwijs op alle eilanden verschillend is, is het Nederlands voor het overgrote deel van de leerlingen een vreemde taal die een andere didactische aanpak vraagt dan moedertaalonderwijs, zelfs als het instructietaal is. Hierdoor is het delen van NVT-expertise tussen de eilanden van grote waarde. Het ligt in de bedoeling om met betrekking tot de gewenste onderlinge samenwerking tussen de eilanden aan het onderwijs in en van het NVT een intentieverklaring op te stellen waarmee alle eilanden en de Taalunie hun onderlinge samenwerking bekrachtigen.

De volgende initiatieven worden in het Arubaanse onderwijs als relevant beschouwd en kunnen opgenomen worden binnen de samenwerking:

Op het gebied van uitwisseling van materiaal en expertise:

- Deelname aan het netwerk Onderwijs Nederlands als Vreemde Taal, waarin kennis en expertise op het gebied van onderwijs NVT tussen de eilanden wordt gedeeld;
- Samenwerking bij de ontwikkeling didactisch materiaal groep 1-4 primair onderwijs, voor- en naschoolse educatie;
- Samenwerking bij de ontwikkeling van een voorbereidend traject naar een Nederlandstalige vervolgopleiding (mbo/hbo/universiteit) in Europees Nederland, Vlaanderen of in het Caribisch gebied;
- Samenwerking bij de borging en uitwisseling van regionaal NVT-materiaal en -expertise d.m.v. digitaal platform en NVT-netwerk;
- Samenwerking bij de ontwikkeling van een leerlijn Nederlands als Vreemde Taal voor de specifieke Nederlands-Caribische context van groep 1 tot aan havo/vwo 5/6 en waar mogelijk materiaal ter concretisering van die leerlijn.

Op het gebied van evalueren en certificeren:

- Samenwerking bij de ontwikkeling van toetsen, toetsevaluaties en examens voor het NVT;
- Samenwerking bij het ontwikkelen van een examen dat meer toegespitst is op NVT;
- Samenwerking bij de ontwikkeling van diagnostische evaluaties voor leerlingen aan het eind van het primair onderwijs en halverwege het voortgezet onderwijs.

AS
TB

Op het gebied van professionalisering:

- Samenwerking met het Instituto Pedagogico Arubano aan een online cursus taalvaardigheid NVT-leerkrachten op B2/C1 niveau, mede in het kader van een Bachelor NVT in oprichting;
- Samenwerking met het Instituto Pedagogico Arubano bij het ontwikkelen van een trainingstraject voor NVT-experts;
- Samenwerking bij ontwikkeling van NVT-didactiekmodules voor taal- en vakdocenten;

Op het gebied van taalbeleid:

- Indien gewenst, samenwerking bij ontwikkeling schooltaalbeleid NVT;
- Samenwerking bij de ontwikkeling van een profiel NVT-docent;
- Samenwerking bij het opzetten van informatiecampagne over de mogelijkheden van het Nederlands voor leerlingen in het Caribisch gebied.

Culturele samenwerking

Te denken valt aan:

- Beleid voor de zichtbaarheid over en weer van talige cultuur uit alle landen waar cultuuruitingen in het Nederlands zijn, door onder meer vertalingen van literaire Arubaanse en Nederlandse werken te faciliteren.
- Beleid om via culturele activiteiten, zoals (jeugd)literatuur, muziek, poëzie, theater etc. de Nederlandse taal aantrekkelijker te maken voor jongeren en om die uit de 'schoolse context' te halen.

Artikel 4: implementatie

- (1) Partijen zullen, op basis van hetgeen is geformuleerd in artikel 3, vóór 31 maart 2019 een **Werkprogramma** overeenkomen voor de periode 2019-2023.
- (2) Teneinde de voortgang van de implementatie van de bepalingen van deze **Raamovereenkomst** te evalueren zullen Partijen medewerkers aanwijzen die met regelmaat overleg organiseren.

Artikel 5: structuur van de samenwerking

- (1) Partijen stellen een **Werkgroep** in, onder voorzitterschap van de algemeen secretaris van de Nederlandse Taalunie, met twee leden uit Aruba en twee leden van de Nederlandse Taalunie, inclusief voorzitter, om het **Werkprogramma** (zie artikel 4, lid 1) op te stellen. Het Algemeen Secretariaat van de Nederlandse Taalunie zal voorzien in secretariële ondersteuning.
- (2) De **Werkgroep** wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twee maanden na ondertekening van deze **Raamovereenkomst**, ingesteld.

Artikel 6: kosten

- (1) Het in lid 1 van artikel 4 genoemde **Werkprogramma** zal gepaard gaan met een begroting waarin de bijdragen van de Partijen zijn vastgelegd. De bijdrage kan uit financiële middelen en uit natura (personele inzet, lokalen etc.) bestaan.
- (2) Met het oog op de implementatie van het **Werkprogramma** stelt Aruba ten minste 1 fte capaciteit beschikbaar.

Artikel 7: duur

- (1) Deze **Raamovereenkomst** wordt afgesloten voor de duur van vijf (5) jaar en wordt daarna telkens voor een gelijke periode stilzwijgend verlengd, tenzij binnen zes (6) maanden voorafgaand aan de nieuwe periode een der partijen zich schriftelijk verzet tegen deze verlenging.
- (2) Elk der Partijen kan wijzigingen in deze raamovereenkomst voorstellen, die bij schriftelijke wederzijdse goedkeuring doorgevoerd worden.
- (3) Elk der Partijen kan deze raamovereenkomst tussentijds opzeggen vanwege dringende omstandigheden, met inachtneming van een termijn van 6 maanden door de andere Partij daarvan schriftelijk in kennis te stellen.

Artikel 8: evaluatie

Na drie jaar (voorjaar 2022) vindt een evaluatie plaats van de gehele regeling met het oog op (al dan niet gewijzigde) voortzetting na afloop van de eerste termijn van deze Raamovereenkomst.

Artikel 9: formalisering van de samenwerking

Op basis van de evaluatie, zoals genoemd in artikel 8, kunnen Partijen bezien of een nadere formalisering van de samenwerking in de vorm van een diplomatieke notawisseling (zie artikel 19 van het *Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie*) gewenst is.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend,

d.d. 8 februari 2019 te Willemstad, Curacao

Voor Aruba

de Minister van Onderwijs, Wetenschap en Duurzame Ontwikkeling,
de heer dr. Armando R. Lampe

Voor de Nederlandse Taalunie,

de Algemeen Secretaris,
de heer prof. dr. Hans Bennis

